

ÓSEMKA

UCZNIOWSKI DWUMIESIĘCZNIK SP NR 8 W ŻORACH

wydanie świąteczne

kwiecień 3/2022/2023

W NUMERZE

- zwyczaje wielkanocne
- nasza twórczość
- relacja z gali pokonkursowej
- rozrywka

Na wielkanocnym stole
kolor się miesza z kolorem.
Śmieją się z każdej strony
owsa wstążki zielone,
bazie, srebrne jak deszczyk...

I co jeszcze?

Przy obrusie biała falbanka,
złoty dzwonek baranka
i tysiąc różnych kolorów
na świątecznych pisankach.

Lily S. kl. 1a

Filip L. kl. 1a

Zwyczaje wielkanocne

Wielkanoc to jedno z najważniejszych świąt chrześcijańskich, które obchodzone jest na całym świecie. To czas radości, refleksji, modlitwy i wspólnych spotkań. Wielkanocne tradycje i zwyczaje różnią się w zależności od kraju i regionu, ale zawsze mają one na celu uczczenie zmartwychwstania Jezusa Chrystusa.

Jednym z najważniejszych zwyczajów wielkanocnych jest przygotowanie koszyczka świątecznego. W Polsce tradycyjny koszyczek zawiera figurkę baranka jako symbol zwycięstwa życia nad śmiercią, jajka jako symbol nowego życia, chleb, sól jako symbol oczyszczenia od złego, wodę, wędliny będące symbolem płodności oraz chrzan symbolizujący dostatek. W niektórych regionach dodaje się do niego również ciasto mazurek, ser czy masło. Obecnie do kościoła przynosi się raczej symboliczne produkty – takie, które zmieszczą się w niewielkim koszyku. Dawniej święcono dużo więcej żywności. Wszystko, co rodzina miała zamiar spożyć na śniadanie wielkanocne lub nawet w ciągu całych świąt, ustawiano w dużych koszach przed ołtarzem lub – jeśli ksiądz objeżdżał gospodarstwa – kładziono na białym obrusie przed domem.

Tuż przed Świątami przychodzi czas na kreatywny i jeden z przyjemniejszych zwyczajów wielkanocnych: malowanie pisanek. Jajka od dawna są symbolem rodzącego się życia, co bezpośrednio odnosi się do zmartwychwstania Jezusa Chrystusa. Dawniej uważano, że naturalnie barwione (np. w wywarze z cebuli) jajka mają magiczną moc i mogą leczyć choroby. Pisanek były od zawsze związane z tradycjami wielkanocnymi, jednak w poszczególnych regionach Polski różnie się je nazywa. Na północy mamy do czynienia z kraszankami (gotuje się je w barwnym wywarze, a następnie wydrapuje na nich różne wzory). W okolicach Krakowa i Łowicza występują nalepianki, czyli jajka ozdobione wycinankami z papieru (zwłaszcza przedstawiającymi ornamenty ludowe). Z kolei na Mazowszu można spotkać oklejanki – wydmuszki udekorowane kolorową włóczką (na pierwszy rzut oka wyglądają jak sztuczne jajka lub zabawki).

Dawną, obecnie rzadko obchodzoną, zabawą wielkanocną była walatka („wybitki”). Jej reguły były bardzo proste. Przeciwnicy toczyli na stole swoje pisanek, przegrywał ten, którego jajko jako pierwsze zostawało rozbite. W innym wariacie stukano się czubkami jajek do momentu, aż skorupka któregoś z nich pękła.

Zwyczaje wielkanocne

W Poniedziałek Wielkanocny wypada wyczekiwany szczególnie przez najmłodszych lany poniedziałek, inaczej zwany śmigusem - dyngusem. Często traktowany jest on jako okazja do zabawy i radości. W niektórych gospodarstwach obowiązuje zwyczaj budzenia domowników z samego rana za pomocą zimnej wody. Nie każdy marzy o tym, by zostać zmoczony wodą. Tradycja ta ma jednak pozytywne podłoże - w średniowieczu woda była symbolem oczyszczającej siły i płodności, a ludzie wierzyli, że obdarowywanie się nią podczas Wielkanocy przynosi zdrowie i szczęście na cały rok.

Tradycyjną polską ozdobę kojarzącą się z Wielkanocą stanowią Palmy. Są to wysokie konstrukcje z gałęzi palmowych, ozdobione kwiatami, wstążkami, figurkami i innymi elementami dekoracyjnymi. Palmy wielkanocne symbolizują triumfalne wejście Jezusa do Jerozolimy, które jest opisane w Nowym Testamencie. Dawniej wierzono, że palmy posiadają magiczną moc, dlatego też były one ozdabiane i umieszczane w kościołach oraz w domach jako amulety.

Do mniej popularnych tradycji wielkanocnych należą pucheroki do dziś obchodzone w okolicach Krakowa (m.in. w Bibicach, Zielonkach, Trojanowicach czy Tomaszowicach). Ten zwyczaj wielkanocny ma swoje korzenie jeszcze w dawnych zabawach krakowskich żaków. W Niedzielę Palmową młodzi chłopcy wygłaszają różne zwykle długie i teatralne przemówienie w bardzo uroczystym tonie (zazwyczaj żartobliwe), za co otrzymują drobną zapłatę lub podarki. Twarze mają pobrudzone sadzą, ubierają się w kozuchy, a na głowy zakładają wysokie stożkowe czapki, przyozdobione kolorowymi bibułkami.

Siuda Baba to kolejna tradycja wielkanocna z małopolski. Jej korzeni należy szukać w pogańskich zwyczajach związanych z przepędzaniem zimy. Według legendy w świątyni w Lednicy Górnej mieszkała kiedyś kaptanka. Przez cały rok strzegła ognia i tylko raz w roku wychodziła z ukrycia, aby znaleźć następczynię i zabrać ją ze sobą. Dziewczęta chowały się wtedy w domach, ponieważ wybór kaptanki był ostateczny i nie można się było wykupić. Obecnie święto Siudej Baby odbywa się w Poniedziałek Wielkanocny. Obchodzone jest wyłącznie w Lednicy Górnej oraz Wieliczce (choć tam w nieco zmienionej formie). Za kaptankę przebiera się młody mężczyzna. Maluje on całe ciało sadzą, zakłada korale z kasztanów, ziemniaków lub z drewna. Następnie wspólnie z orszakiem chodzi od domu do domu, aby zebrać jak najwięcej datków. Poczernienie twarzy przez Siudą Babę przynosi szczęście, a dziewczętom ma zwiastować szybkie zamążpójście.

Zwyczaje wielkanocne

W zachodniej części Polski powszechny jest zwyczaj „szukania zajączka”, czyli drobnych upominków lub słodyczy. Zajączek zostawia podarunki na Śląsku, Pomorzu Zachodnim i w Wielkopolsce. Przychodzi nad ranem w Wielką Niedzielę (w niektórych rejonach Polski – w Wielki Czwartek). Zajączek jest wielkanocnym odpowiednikiem Świętego Mikołaja. Przynosi jednak skromniejsze prezenty. Wkłada je do specjalnego koszyczka albo chowa po całym domu lub ogrodzie, aby po zjedzonym śniadaniu dzieci mogły wyruszyć na małe poszukiwania. Ten zwyczaj wielkanocny przywędrował do Polski najprawdopodobniej z Niemiec i krajów anglosaskich. Tam szukanie podarunków od zajączka od dawna jest bardzo popularne.

Te i wiele innych tradycji tworzą bogaty kulturalny obraz Wielkanocy w Polsce. Mam głęboką nadzieję, że przeczytany artykuł pogłębił Waszą wiedzę na temat naszych polskich wielkanocnych zwyczajów i obyczajów. Życzę Wszystkim pogodnych, radosnych i pełnych miłości Świąt Wielkanocnych.

Piotr D. kl. 4b

Nasza twórczość...

"Królowna i mały pies"

Dawno temu w pewnym królestwie mieszkała królowa o imieniu Wiktoria. Dziewczynka miała piękne życie, była bogata, mądra, miła i pracowita. Miała też rodziców - mamę Kasię, tatę Patryka i brata Dawida.

Od zawsze chciała mieć pieska, ale rodzice się nie zgodzili, ponieważ była za mała. Minęły 2 lata Wiktoria zapytała się ponownie, rodzice się zgodzili. Gdy Wiktoria wróciła po szkole do domu zobaczyła w swoim pokoju dziwny karton, gdy go otworzyła jej oczom ukazał się piękny mały szczeniaczek. Podziękowała rodzicom, dała mu na imię Bąbel. Razem z Bąblem się bawiła, wyprowadzała go na spacer. Pewnego dnia, gdy wyprowadzała go na spacer, zobaczyła innego psa. Bąbel wtedy wyrwał się ze smyczy i za nim pobiegł. Wiktoria nie zastanawiając się pobiegła za nimi. Biegła bardzo szybko, ale ich nie dogoniła. Wróciła zapałkana do domu. Bąbel nie wracał przez 5 dni, aż wreszcie usłyszała jego szczekanie. Szybko wybiegła na dwór i wzięła pogryzionego Bąbla do domu. Rodzice Wiktorii pojechali z nim do weterynarza. Pan weterynarz zawiązał na łapce Bąbla bandaż, ale nic więcej nie mógł zrobić. Wtedy pojawiła się wróżka i powiedziała, że żeby wyleczyć Bąbla muszą znaleźć pięć magicznych kryształów. Pierwszy kryształ leżał w trawie, drugi w budzie od Bąbla trzeci w szafie, czwarty na dachu i piąty był w lesie. W drodze zgubili się. Wiktoria przypomniała sobie, że mijali duży czarny kamień, znaleźli kryształ i wrócili. Wróżka zrobiła specjalny syrop, który Wiktoria dała Bąblowi i kazała pozostać 7 dni w domu.

Minęło 7 dni. Bąbel wyzdrowiał wszystko wróciło do normy i wszyscy żyli długo i szczęśliwie.

Zuzanna Ch. Kl.4a

Nasza twórczość...

"Dziewczynka i kot"

W pewnej krainie połą dróżką szła sobie mała dziewczynka o ciemnych włosach i niebieskich oczach ze swoim kotkiem.

Wyruszyli właśnie na wyprawę, aby przeżyć przygodę. Gdy dotarli do mrocznego lasu, ich oczom ukazał się domek z drewna i cegły. Po chwili namysłu weszli do środka. Jak się okazało w domku mieszkała pewna dobra czarownica, której wszyscy się bali. Dziewczynka nie była jednak strachliwa, więc przywitała się i usiadła na krześle. Czarownica była bardzo szczęśliwa, że po tylu latach ktoś ją odwiedził, więc podarowała jej i Tobiemu (bo tak nazywał się kotek) magiczne moce. Dziewczynka umiała przemieniać się w każde zwierzę, jakie wymówiła, a Tobi umiał mówić. Ruszyli dalej, lecz gdy chciała powiedzieć coś Tobiemu odkryła, że porwał go zły mag Szamar. Szybko przemieniła się w geparda i ruszyła w pogoń. Po chwili okazało się, że zamek Szamara stoi na wysokiej skale ogrodzonej tak wysokimi murami, że gdyby dziewczynka zamieniła się w orła to i tak nie umiałaby się tam dostać. Zasmucona utratą przyjaciela, usiadła na kamieniu i rozplakała się. Wtedy pojawił się czarodziej, który podał jej dwa kryształy, dzięki którym mogła pokonać Szamara. Wystarczyło, że powie: „Losie zmień się oddaj przyjaciela, a po złoczyńcy nie pozostaw ani cienia”. Tak też zrobiła i gdy pokonała Szamara zabrała Tobiego i odeszła z zamku.

Tak zakończyła się wspaniała przygoda dziewczynki i kota Tobiego. A na drugim końcu lasu odbywało się wesele czarownicy i czarodzieja. Potem wszyscy żyli długo i szczęśliwie.

Alicja O. kl. 4a

Nasze sukcesy..

W dniu 28.03.2023 r. odbyła się uroczysta GALA pokonkursowa z projektu „CHCĘ ZNAĆ SWOJE DZIEDZICTWO” 2023. Organizatorami Gali byli: Centrum Edukacji Regionalnej w Żorach, my czyli Szkoła Podstawowa nr 8 im. Adama Mickiewicza w Żorach, Szkoła Podstawowa nr 11 w Żorach oraz Żorskie Stowarzyszenie Edukacyjno-Kulturalne.

Swoją obecnością galę zaszczytili Prezydent Miasta Żory Waldemar Socha, Radny Sejmiku Śląskiego i Pełnomocnik Prezydenta d.s. społecznych Jacek Świerkocki, Sekretarz Miasta Żory Anna Szelka oraz Radni Miasta Żory Kazimierz Dajka i Władysław Łukasiewicz.

Jak zawsze wszystkie występy stały na bardzo wysokim poziomie i wywoływały wśród zebranej publiczności zastrżone, żywiołowe, gorące brawa.

Reprezentantami naszej szkoły byli laureaci dwóch konkursów: XII Powiatowego Konkursu Pieśniczek i Przyśpiewek Śląskich. oraz XXIX Powiatowego Konkursu Śląsko Godka.

W Konkursie Pieśniczek i Przyśpiewek zdobyliśmy dwa pierwsze miejsca: w kategorii zespoły 1 - 3 (Helena Michalik, Karolina Raudzis, Blanka Chackiewicz, Anna Solich, Hubert Cygan, Kinga Michalik, Oliwia Dajka i Agnieszka Źródka) oraz zespoły 4 - 8 (Natalia Skiba, Kinga Pyter, Przemysław Michalski, Maksymilian Bruździński, Sonia Poć, Zofia Dzierzga, Monika Benisz, Dominik Owczarek).

W Konkursie Śląsko Godka również zdobyliśmy dwa pierwsze miejsca: Helenka Michalik - 1miejsce w kategorii monolog klasy 1 - 3, Cila i Hubert czyli Nina Płaczek oraz Przemek Michalski 1 miejsce w kategorii dialog klasy 4 - 8 oraz jedno drugie - uczniowie z klasy 2b - 11 miejsce w kategorii scenki (Weronika Molitor, Amelia Bzowska, Laura Pietrek, Michalina Grabiec, Dominika Cofalik, Justyna Lewandowska, Maksymilian Dajka i Sebastian Gliński.

Fest, a fest Wom wszystkim klackomy!

Nasze sukcesy..

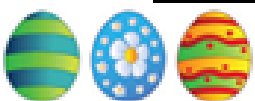
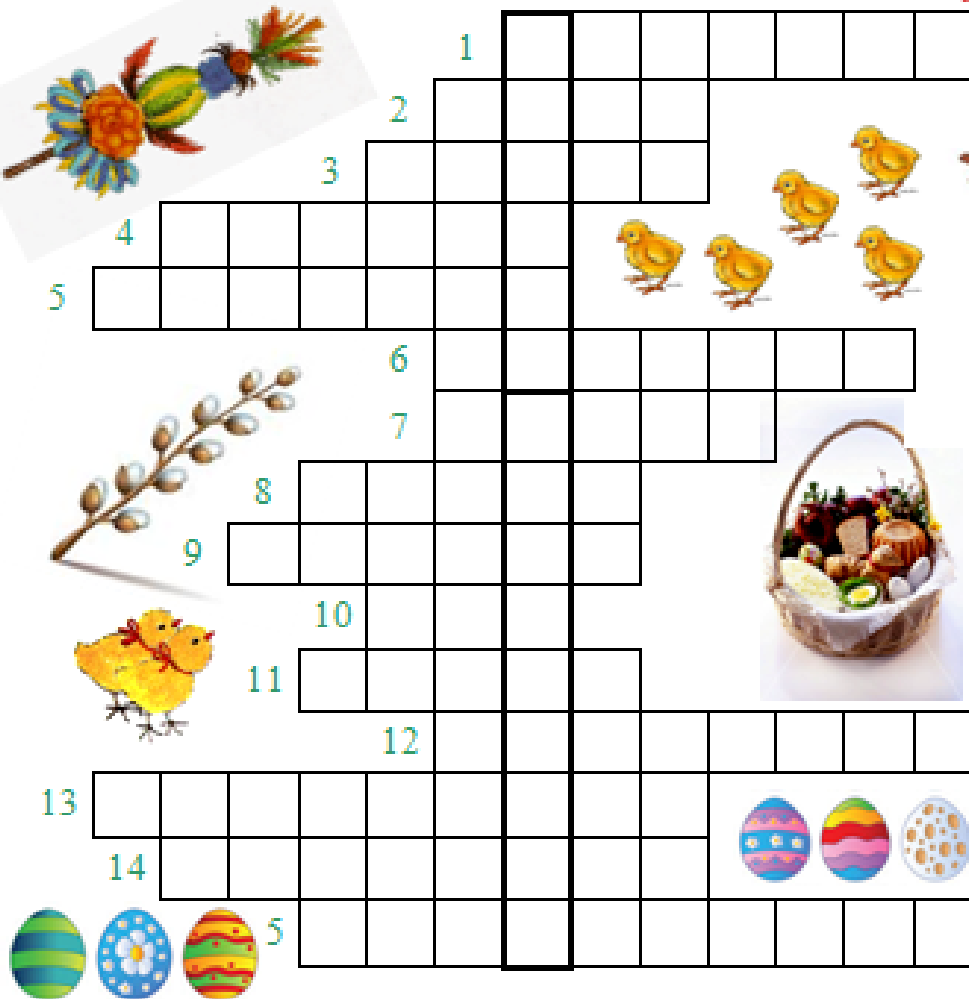

Rozrywka, rozrywka...

WIELKANOCNA KRZYŻÓWKA

1. Rodzaj jajek malowanych z użyciem wosku.
2. Okres przygotowań do Wielkanocy – Wielki ...
3. Święcone zamiast liści palmowych w polskich kościołach w Niedzielę Palmową.
4. Śmigus ...
5. Ludowy taniec polski i wielkanocny wypiek.
6. Cukrowy, dekoruje wielkanocny stół.
7. Zboże wysiewane do doniczki; ozdoba wielkanocna.
8. Inaczej zwane kotkami; zdobią wielkanocny stół.
9. Miesiąc, w którym zaczyna się wiosna.
10. Przyprawa, którą obowiązkowo wkładamy do koszyczka ze święconką.
11. Na wielkanocnym stole – lukrowana.
12. Tradycyjnie na Wielkanoc – czekoladowy.
13. Jajka kraszone.
14. Niesiesz w koszyczku do święcenia.
15. Symbol wielkanocny – wykluwa się z jajka.

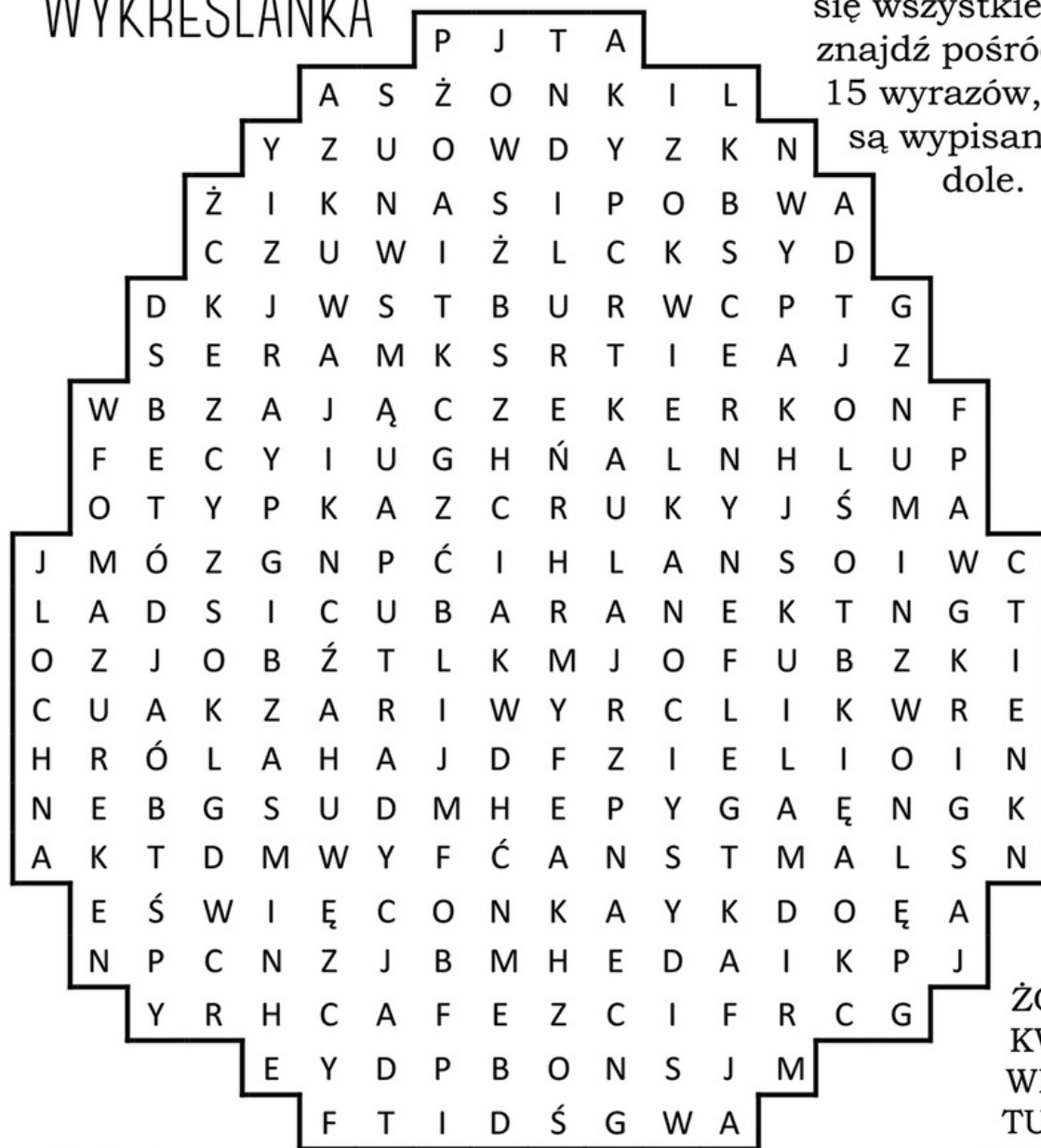

Rozrywka, rozrywka...

WIELKANOCNA

WYKREŚLANKA

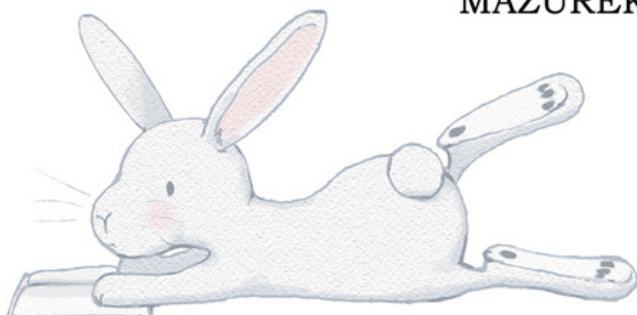

Króliczek
przewrócił się, a z
książki wysypały
się wszystkie litery,
znajdź pośród nich
15 wyrazów, które
są wypisane na
dole.

ŚNIADANIE
WIELKANOC
BARANEK
ZAJĄCZEK
KURCZAK

KOSZYCZEK
JAJKA
TRADYCJA
PISANKI
ŚWIĘCONKA

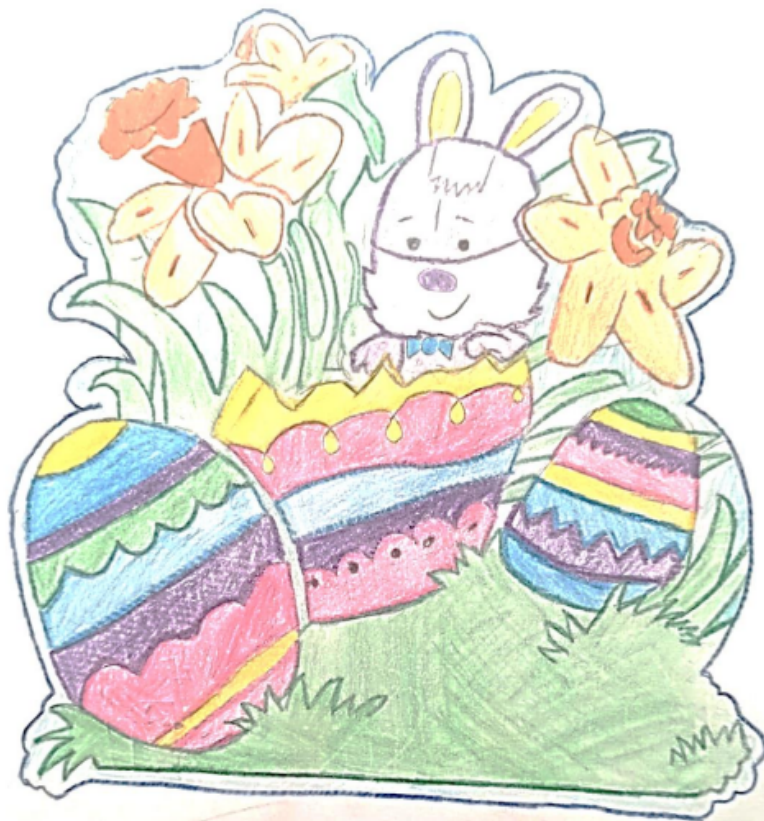
ŻONKIL
KWIATY
WIOSNA
TULIPAN
MAZUREK

Życzenia, życzenia.

Niech w te Święta
towarzyszy Wam radość i pokój,
aby wiosenny nastrój ogarniał umysł,
a dom wypełniał spokój, nadzieja i wiara,
którą zwiastuje Wielkanoc.

WESOLECZ
ŚWIĄT

Dawid S. kl. 4b